

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-18/2019-9

Datum: 7. 10. 2019

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter ob sodelovanju dr. Aleša Kuharja, Andreja Praha, Francija Pušenjaka in mag. Karle Pinter kot članov senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadevi presoje koncentracije podjetij Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Brnčičeva ulica 49A, 1231 Ljubljana - Črnuče (v nadaljevanju: Telemach), ki ga zastopa predsednik posloводства Adrian Ježina, in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Pantelič in partnerji o.p., d.o.o., Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana, in EVJ Elektroprom trgovina, proizvodnja, instalacije, d.o.o., Loke pri Zagorju 22, 1412 Kisovec (v nadaljevanju: EVJ Elektroprom), ki ga zastopa direktor Tomaž Kralj, na nejavni seji dne 7. 10. 2019 naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji pridobitve kontrole podjetja Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Brnčičeva ulica 49A, 1231 Ljubljana - Črnuče, nad delom podjetja EVJ Elektroprom trgovina, proizvodnja, instalacije, d.o.o., Loke pri Zagorju 22, 1412 Kisovec, ki se nanaša na zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

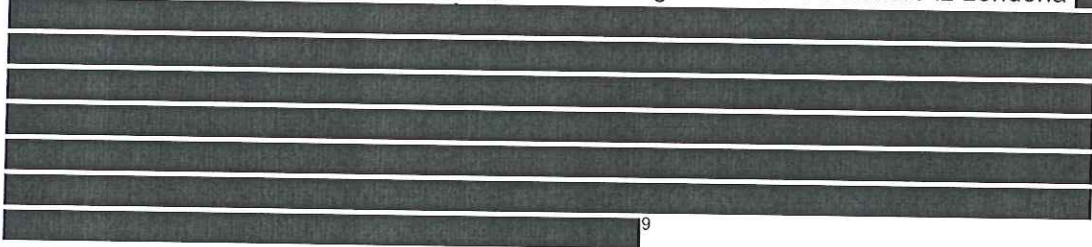
I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je dne 25. 7. 2019 prejela priglasitev koncentracije podjetij Telemach (v nadaljevanju tudi priglasiatelj) nad delom podjetja EVJ Elektroprom (v nadaljevanju tudi prevzeto podjetje), ki je nastala na podlagi Sporazuma o postopku odkupa deleža v družbi EVJ Elektroprom d.o.o. z dne 26. 6. 2019, sklenjenega med Janezom Vidmarjem kot prodajalcem in podjetjem Telemach kot kupcem (v nadaljevanju: Sporazum)². Koncentracijo je priglasilo podjetje Telemach.
2. Predmet koncentracije je pridobitev kontrole nad delom podjetja EVJ Elektroprom, ki se

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 odl. US: U-I-40/12-31, 63/13-ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

² Dokument št. 3061-18/2019-1, priloga 4.

nanaša na zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev. Iz Sporazuma, ki služi kot predpogodba, izhaja, da bo prodajalec najprej oddelil del podjetja, ki se ne nanaša na zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ter v nadaljevanju prodal svoj celoten poslovni delež v tako nastalem preostalem podjetju. S tem bo podjetje Telemach po izvedeni transakciji pridobilo izključno kontrolo nad delom prevzetega podjetja.

3. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij³. Ker je bila priglasitev nepopolna, jo je priglasitelj dopolnil dne 9. 9. 2019⁴.
4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah⁵ je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR⁶.
5. Podjetje Telemach je operater storitev elektronskih komunikacij in naročnikom zagotavlja storitve medijskih (TV) vsebin, storitve širokopasovnega dostopa do interneta ter storitve fiksne in mobilne telefonije na celotnem območju Republike Slovenije.⁷
6. Priglasitelj je v 100 % lasti podjetja Slovenia Broadband S.à r.l. iz Luxembourg (v nadaljevanju: Slovenia Broadband), ki predstavlja holding družbo, odgovorno za upravljanje skupine podjetij, lociranih na področju Srednje Evrope. Podjetje Slovenia Broadband je pod kontrolo mednarodnega naložbenega sklada BC Partners iz Londona ⁹
7. Po navedbah priglasitelja ima podjetje Telemach naslednja odvisna podjetja v Sloveniji: Telemach UG d.o.o., Telemach Tezno d.d., Telemach Tabor d.d. in Telemach Pobrežje d.d. nad katerimi izvaja kontrolo preko lastništva osnovnega kapitala. Vsa navedena podjetja se ukvarjajo s storitvami elektronskih komunikacij, s tem da je podjetje Telemach UG d.o.o. ožje usmerjeno, in sicer v gradnjo, upravljanje in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij.¹⁰ Druga podjetja, ki so povezana s priglasiteljem in so dejavna na trgu Republike Slovenije, ustvarjajo promet z veleprodajo TV programov in storitvami oglaševanja.¹¹
8. Podjetje EVJ Elektroprom je lokalni operater kabelsko-komunikacijskih sistemov (v nadaljevanju: KKS), ki upravlja KKS v devetih občinah, in sicer: Zagorje ob Savi, Medvode, Trbovlje, Litija, Ivančna Gorica, Mirna, Lukovica, Moravče in Železniki ter samostojno ponuja

³ Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

⁴ Dokument št. 3061-18/2019-7.

⁵ Uradni list RS, št. 106/10-UPB5, 14/15-ZUUJFO, 84/15-ZZelP-J, 32/18-ZKZaš.

⁶ Plačilo 22. 7. 2019.

⁷ Dokument št. 3061-18/2019-1.

⁸ Podjetje BC Partners je kontrolo nad priglasiteljem pridobilo konec leta 2018, ko je kupilo večinsko lastništvo v podjetju United Group B.V. od prejšnjega lastnika naložbenega sklada KKR iz Združenih držav Amerike.

⁹ Dokument št. 3061-18/2019-1.

¹⁰ Vir: AJPES portal JOLP, Letno poročilo podjetja Telemach UG d.o.o. za leto 2017.

¹¹ Dokument št. 3061-18/2019-1.

storitve kableske televizije končnim uporabnikom. Ostale dejavnosti podjetja EVJ Elektroprom se nanašajo na elektroinštalacije, ogrevanje, vodovodne inštalacije, gradnjo in gradbeno mehanizacijo, dobavo biomase in klimatskih naprav ter maloprodajno trgovino vezano na te dejavnosti.¹² Kot že omenjeno v točki 2 bo del podjetja, ki se nanaša na vsa našeta področja, razen na dejavnosti na maloprodajnem trgu prenosa televizijskih vsebin, pred samo transakcijo oddeljen in ne bo predmet transakcije. Prevzeto podjetje je bilo pred nastankom obravnavane koncentracije v izključni lasti fizične osebe Janeza Vidmarja, ki ima poslovni delež v višini 90 %, pri čemer je podjetje EVJ Elektroprom imetnik lastnega poslovnega deleža v višini 10 %. Po navedbah v priglasitvi je prevzeto podjetje tudi imetnik 25 % poslovnega deleža v podjetju EVJ Energetika d.o.o.¹³, ki se ukvarja z oskrbo s paro in vročo vodo ter 10 % poslovnega deleža v podjetju Bela plus d.o.o., ki se ukvarja s trgovino na debelo z električnimi gospodinjskimi aparati.

9. Priglasitelj je podal gospodarsko utemeljitev koncentracije in pri tem navedel, da bo predmetna koncentracija omogočala povezaljivost in združitvev priglasiteljevega omrežja in omrežja prevzetega podjetja ter na tej osnovi boljše dosegljivost priglasiteljevih storitev elektronskih komunikacij naročnikom storitev. Ker ima podjetje Telemach večje vire za investiranje kot podjetje EVJ Elektroprom, bo koncentracija podjetju Telemach omogočila izvedbo poslovnih načrtov, ki se nanašajo na celovito konvergenco ponudb vseh storitev elektronskih komunikacij in hkratne posodobitve ponudbe teh storitev. Na takšni podlagi bo podjetje Telemach lahko nadaljevalo opravljanje svojih dejavnosti ter uporabnikom ponujalo bolj sofisticirane, obširne in konkurenčne storitve na dolgoročni osnovi, kot bi jih podjetje EVJ Elektroprom lahko ponujalo samo.

II. PODREJENOST ZPOmK-1

A Koncentracija

10. ZPOmK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer: (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij; (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij; ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1, nujni opredelilni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOmK-1.
11. Drugi odstavek 10. člena ZPOmK-1 določa, da kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti: (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja; (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.
12. Iz Prečiščenega obvestila Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije) izhaja, da izključna kontrola obstaja, če lahko samo eno podjetje izvaja odločilni vpliv nad drugim

¹² Vir: <http://www.elektroprom.si/>; vpogled z dne 30. 8. 2019.

¹³ Imetnik 75 % poslovnega deleža je fizična oseba Janez Vidmar.

podjetjem. Odločitve, bistvene za strateško gospodarsko ravnanje podjetja, vključujejo odločitve o vprašanjih, kot so finančni načrt, poslovni načrt, glavne investicije ali imenovanje višjega vodstva in presegajo odločitve, ki so običajne za zaščito pravic manjšinskih delničarjev (npr. odločitve o bistvu skupnega podjetja, kot so na primer spremembe statuta, povečanje ali zmanjšanje kapitala ali likvidacija)¹⁴.

13. Predmet kontrole je lahko eno ali več podjetij ali tudi njihovih delov, ki sestavljajo pravne osebe, sredstva takšnih podjetij ali samo nekaj navedenih sredstev. Pridobitev kontrole nad sredstvi lahko velja za koncentracijo, če ta sredstva predstavljajo celoto ali del podjetja, to je dejavnosti, ki je navzoča na trgu in ji je mogoče jasno pripisati promet na trgu¹⁵.
14. Agencija ugotavlja, da gre v obravnavanem primeru za pridobitev dela podjetja EVJ Elektroprom, ki se nanaša na zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, s strani podjetja Telemach, s čimer bo podjetje Telemach pridobilo izključno kontrolo nad tem delom podjetja. Ker takšna pridobitev kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1, Agencija ugotavlja, da je v obravnavanem primeru pravni pogoj izpolnjen.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

15. ZPOmK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 35 mio EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegel 1 mio EUR oziroma v primeru, kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem, če je letni promet, vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, presegel 1 mio EUR.
16. Iz priloženih finančnih podatkov priglasitelja izhaja, da je podjetje Telemach skupaj z drugimi podjetji v skupini v letu 2018 na trgu Republike Slovenije doseglo skupni letni promet v višini ██████████ EUR. Letni promet podjetja EVJ Elektroprom iz naslova zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev je v letu 2018 na trgu Republike Slovenije znašal ██████████ EUR.¹⁶ Navedeno pomeni, da je v primeru presoje pridobitve izključne kontrole podjetja Telemach nad delom podjetja EVJ Elektroprom presežen prag 35 milijonov EUR letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1 ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
17. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru predmetne koncentracije sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podrejena določbam ZPOmK-1.

¹⁴ Obvestilo Komisije, odstavki od 54 do 61 in od 65 do 73.

¹⁵ Obvestilo Komisije, odstavek 24.

¹⁶ Dokument št. 3061-18/2019-1.

C Pristojnost Agencije

18. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij¹⁷ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije¹⁸ je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.¹⁹
19. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa, in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.
20. Agencija na podlagi podatkov priglasitelja ter drugih razpoložljivih podatkov ugotavlja, da zadevna koncentracija ne izpolnjuje meril za koncentracijo z razsežnostjo EU, saj je del podjetja EVJ Elektroprom, na katerega se transakcija nanaša, v letu 2018 na trgu EU ustvaril ██████ EUR, kar pomeni, da niso doseženi pragovi iz (b) točke drugega oziroma pragovi iz (b), (c) in (d) točke tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah. Glede na to, da morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno, iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU, niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah. Zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg

21. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s 7. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
22. Pri presoji koncentracije je Agencija najprej ugotavljala, ali prihaja do horizontalnega ali vertikalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ali delov podjetij na katerem od trgov, kjer le-ta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njimi tesno povezanih trgov. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih

¹⁷ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

¹⁸ Dolžnost izhaja tako iz načela lojalnosti, ki je opredeljeno v tretjem odstavku 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26.10.2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

¹⁹ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

upoštevni trgih, za vertikalne koncentracije pa štejejo vse tiste koncentracije, v katerih so udeležena podjetja dejavna na različnih stopnjah oskrbne verige.

23. Priglasitelj in podjetja v skupini priglasitelja opravljajo dejavnost operaterja storitev elektronskih komunikacij, v okviru katere naročnikom ponujajo storitve prenosa televizijskih vsebin (ne glede na uporabljeno tehnologijo, vendar izvzemši prizemno transmisijo²⁰), storitve širokopasovnega dostopa do interneta, storitve fiksne telefonije in storitve mobilne telefonije. Poleg tega pa se podjetja v skupini priglasitelja ukvarjajo tudi z veleprodajo dobave TV programov, storitvami oglaševanja in produkcijo TV vsebin.²¹
24. Del podjetja EVJ Elektroprom, ki je predmet koncentracije, samostojno opravlja dejavnosti na maloprodajnem trgu storitev prenosa televizijskih vsebin ter opravlja vlogo posrednika (na voljo daje svoje kabelsko omrežje) pri storitvah fiksne (IP) telefonije in storitvah širokopasovnega dostopa do interneta drugega samostojnega ponudnika (podjetja Telemach), pri čemer prevzeto podjetje nima lastnih naročnikov storitev fiksne (IP) telefonije in širokopasovnega dostopa do interneta ter samo ne ponuja teh storitev. Podjetji EVJ Elektroprom in Telemach skupaj ponujata tudi konvergenčno (paketno) storitev - EVJ trojček.²²
25. Glede na dejavnosti s katerimi s ukvarjajo v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja bi za potrebe presoje zadevne koncentracije le te lahko uvrstili na naslednje trge: (i) trg storitev prenosa televizijskih vsebin, (ii) trg storitev širokopasovnega dostopa do interneta, (iii) trg storitev fiksne telefonije in trg konvergenčnih (paketnih storitev). Pri vseh naštetih trgih gre za maloprodajne trge, na katerem so naročniki operaterjev končni odjemalci teh storitev in katere je Agencija v svoji dosedanji praksi že opredeljevala.²³ Zadevni trgi so opredeljeni tudi v dokumentih Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, Stegne 7, 1001 Ljubljana (v nadaljevanju: AKOS)²⁴.

Maloprodajni trgi storitev elektronskih komunikacij

26. AKOS je pri opredelitvi upoštevni trgov na maloprodajnem trgu storitev elektronskih komunikacij izhajal iz zamenljivosti med različnimi oblikami dostopa, ki omogočajo prenos širokopasovnih storitev elektronskih komunikacij po katerih povprašujejo končni uporabniki. AKOS je analiziral naslednje oblike širokopasovnega dostopa, in sicer prenos preko (i) bakrenega omrežja z uporabo tehnologije xDSL²⁵, (ii) koaksialnega kablanskega omrežja z uporabo tehnologije DOCSIS²⁶, (iii) optičnega omrežja z uporabo tehnologije FTTH²⁷, (iv)

²⁰ Prizemna transmisija pomeni spremljanje prostodostopnih (brezplačnih) TV programov preko strešne ali sobne antene.

²¹ Dokument št. 3061-18/2019-1.

²² Vir: <http://www.elektroprom.si/>; vpogled z dne 4. 9. 2019, dokument št. 3061-18/2019-1 in dokument št. 3061-18/2019-7.

²³ Odločba Agencije št. 306-25/2013-16 z dne 9. 5. 2013, odločba Agencije št. 3061-39/2013-14 z dne 5. 6. 2013, odločba Agencije št. 306-55/2013-13 z dne 11. 9. 2013, odločba Agencije št. 3061-20/2014-16 z dne 23. 12. 2014, odločba Agencije št. 3061-7/2016-157 z dne 7. 10. 2016, odločba Agencije št. 3061-14/2017-16 z dne 10. 11. 2017, odločba Agencije št. 3061-9/2019-10 z dne 26. 7. 2019 in odločba Agencije št. 3061-10/2019-9 z dne 26. 7. 2019.

²⁴ Agencija pri opredelitvi trgov izhaja iz naslednjih dokumentov AKOS: (i) Poročilo AKOS o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtletje 2018, april 2019 (v nadaljevanju: Poročilo 4/19), (ii) Analiza AKOS upoštevne trga 3a "Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji" s predlaganimi obveznostmi s popravki po javnem posvetovanju, julij 2017 (v nadaljevanju: Analiza 3a), (iii) Analiza AKOS upoštevne trga 3b "Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg" s popravki po javnem posvetovanju, julij 2017 (v nadaljevanju: Analiza 3b); vsi dokumenti so dostopni na <https://www.akos-rs.si/>.

²⁵ xDSL (Digital Subscriber Line): širokopasovni dostop preko bakrenega omrežja je najstarejša in še vedno najbolj razširjena oblika dostopa. Pri tej obliki dostopa poteka prenos podatkov po posukanem bakrenem paru krajevne zanke, ki vsakega končnega uporabnika individualno povezuje z lokalnim vozliščem (Analiza 3b).

²⁶ DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification): širokopasovni dostop preko koaksialnega kablanskega omrežja oziroma hibridnega optično koaksialnega omrežja z uporabo DOCSIS tehnologije, ki omogoča širokopasovni dostop na omrežju, katero se je prvotno uporabljalo samo za distribucijo televizije in so prisotna v večini urbanih središč oziroma gosteje poseljenih območjih, ki jih kabelski operaterji danes nadgrajujejo z optičnimi povezavami, pri čemer so končni uporabniki v omrežja še vedno povezani preko koaksialnih kablov (Analiza 3b).

²⁷ FTTH (Fibre to the Home): je oblika širokopasovnega dostopa, pri kateri je optično omrežje zgrajeno vse do končnih uporabnikov, to je do poslopja končnega uporabnika (Analiza 3b).

fiksnega brezžičnega omrežja z uporabo tehnologij MMDS²⁸, WiFi in satelitskega dostopa, ter (v) mobilnega omrežja s tehnologijami UMTS²⁹, HSPA³⁰ in LTE³¹. Na podlagi opravljene analize zamenljivosti AKOS zaključuje, da so tehnologije prenosa, ki uporabljajo bakreno, kabelsko in optično omrežje medsebojno zamenljive, zato sodijo na isti upoštevni storitveni trg, kar pa ne velja za fiksno brezžično omrežje ter mobilno omrežje.

27. Glede na dejstvo, da podjetje EVJ Elektroprom ni samostojni ponudnik storitev širokopasovnega dostopa do interneta, storitev fiksne (IP) telefonije in konvergenčnih (paketnih) storitev, temveč podjetju Telemach, kot končnemu ponudniku teh storitev³², daje na razpolago svoje kabelsko omrežje, Agencija ugotavlja da prihaja do horizontalnih prekrivanj v koncentraciji udeleženih podjetij in z njimi povezanih podjetij zgolj na maloprodajnem trgu storitev prenosa televizijskih vsebin. Enako ugotavlja tudi AKOS v svojem odgovoru Agenciji³³.

Trg storitev prenosa televizijskih vsebin

28. Storitve prenosa televizijskih vsebin poleg ponudbe osnovnih TV vsebin (paketi z fiksnim naborom TV kanalov) vključujejo tudi razširjene programske sheme ter napredne dodatne storitve, ki omogočajo interaktivnost, kot so video na zahtevo, storitev snemanja, storitev časovnega zamika ter možnost povezave računalnika s televizijskim sprejemnikom. Glede na način prenosa televizijskih vsebin prevladujeta kabelska televizija pri kateri gre za prenos po koaksialnem kablu, ter IP televizija, ki temelji na prenosu po širokopasovnem internetnem omrežju, z uporabo xDSL (bakreno omrežje) ali FTTH tehnologije (optično omrežje), v manjšem obsegu sta prisotni še satelitska televizija in brezžični prenos z MMDS tehnologijo.³⁴
29. Priglasitelj navaja, da podjetje Telemach s povezanimi podjetji zagotavlja storitev prenosa televizijskih vsebin večinoma preko lastnega koaksialnega kabelskega omrežja ter lastnih brezžičnih in satelitskih povezav, samo manjši del storitev se distribuira preko omrežij drugih operaterjev, kot na primer optičnega in brezžičnega mobilnega omrežja podjetja Telekom Slovenije, ali odprtih širokopasovnih omrežij³⁵. Prevzeto podjetje zagotavlja storitev prenosa televizijskih vsebin preko lastnega kabelskega omrežja oziroma omrežja, ki ga ima v upravljanju (CATV Medvode)³⁶.
30. Agencija pri opredelitvi upoštevnega trga storitev prenosa televizijskih vsebin izhaja iz ugotovitev AKOS ter ugotovitev iz svojih preteklih odločb, in sicer da sta kabelska in IP televizija substituta in kot taka del maloprodajnega trga storitev prenosa televizijskih vsebin, med tem ko fiksna brezžična televizija zaradi svojih pomanjkljivosti (omejene zmogljivosti, višja cena, pri satelitski televiziji tudi nakup in montaža opreme³⁷) ni del istega maloprodajnega upoštevnega trga. Ker obravnavana koncentracija tudi ob najožji opredelitvi

²⁸ MMDS (Multichannel Multipoint Distribution Service): širokopasovni dostop pri katerem se uporabljajo podobni standardi kot pri koaksialnih kabelskih omrežjih, pri čemer pa gre za brezžični sistem. Posamezne oddajno sprejemne postaje, ki so povezane z glavno postajo, lahko pokrivajo končne uporabnike v razdalji do 25 km (Analiza 3b).

²⁹ UMTS (Universal Mobile Telecommunications Service): tretja generacija mobilnega prenos podatkov (Analiza 3b).

³⁰ HSPA (High speed packet access): tretja generacija mobilnega širokopasovnega prenosa podatkov (Analiza 3b).

³¹ LTE (Long Term Evolution): četrta generacija mobilnega širokopasovnega prenosa podatkov (Analiza 3b).

³² Podatke o številu naročnikov na teh trgih poroča AKOS-u podjetje Telemach.

³³ Dokument št. 3061-18/2019-6.

³⁴ Poročilo 4/19 in <https://www.akos-rs.si/televizijski-trg>; vpogled z dne 4. 9. 2019.

³⁵ Odprta širokopasovna omrežja se gradijo na pretežno ruralnih območjih, kjer zaradi redke poseljenosti ni tržnega zanimanja za gradnjo tovrstnih omrežij. Gre za projekte javno-zasebnega partnerstva, ki jih sofinancirata Evropska Unija iz Sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

³⁶ Prevzeto podjetje upravlja s kabelskim sistemom CATV Medvode na podlagi dolgoročne Pogodbe o prenosu kabelskega sistema v upravljanje, sklenjene med prevzetim podjetjem kot upraviteljem in lastnikom kabelskega omrežja Zavodoma Kabelska televizija Medvode.

³⁷ Omenjene pomanjkljivosti so tudi razlog, da se fiksna brezžična televizija uporablja predvsem na območjih, kjer ni pokritosti z drugimi oblikami širokopasovnega dostopa in s tem možnosti do drugih tehnologij prenosa televizijskih vsebin.

upoštevnege storitvenega trga ne vzbujata resnega suma o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, Agencija upoštevnege storitvenega trga ni dokončno opredelila.

B Upoštevni geografski trg

31. Upoštevni geografski trg je v skladu z 8. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevneem proizvodnem oziroma storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevnege geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.
32. Priglasitelj opredeljuje upoštevni geografski trg na nacionalni ravni, to je na območju Republike Slovenije, pri čemer pojasnjuje, da na upoštevneih storitvenih trgih ponuja svoje storitve na celotnem območju Republike Slovenije, pri čemer so le te zamenljive s storitvami konkurenčnih ponudnikov, ki so prav tako dejavni na celotnem območju Republike Slovenije.
33. Agencija je v dosedanjih odločitvah za opredeljene upoštevne storitvene trge kot upoštevni geografski trg opredelila območje Republike Slovenije. Tudi AKOS je vsem zadevnim upoštevneim storitvenim trgom dodelil nacionalno geografsko dimenzijo. Komisija v svoji pretekli praksi na področju maloprodajnih trgov storitev elektronskih komunikacij te trge v večini primerov opredeljuje nacionalno³⁸ ali pa jih dokončno geografsko ne opredeli³⁹.

C Presoja koncentracije

34. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevneih trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.
35. Pri presoji skladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence je Agencija preverila možne protikonkurenčne učinke, ki bodo nastali zaradi zadevne koncentracije in možne koristi za potrošnike, ki bodo nastale zaradi povečanja učinkovitosti.

Trg storitev prenosa televizijskih vsebin

36. Tabela 1 prikazuje delež storitev prenosa televizijskih vsebin glede na uporabljeno tehnologijo prenosa, pri čemer kablenska televizija vključuje tako analogno televizijo kot digitalno televizijo, slednja prevladuje, saj predstavlja več kot 95 % vse kablenske televizije.

³⁸ Odločba Komisije št. M.8842 v zadevi Tele2/Com Hem Holding z dne 8. 10. 2018, Odločba Komisije št. M.7978 v zadevi Vodafone/Liberty Global/Duutch JV z dne 3. 8. 2016, Odločba Komisije št. M.7421 v zadevi Orange/Jazztel z dne 19. 5. 2019 in Odločba Komisije št. M.7000 v zadevi Liberty Global/Ziggo z dne 10. 10. 2014.

³⁹ Odločba Komisije št. M.6990 v zadevi Vodafone/Kabel Deutschland z dne 20. 9. 2013, Odločba Komisije št. M.5900 v zadevi LGI/KBW z dne 16. 6. 2011.

37. Tabela 1: Delež televizijskih priključkov glede na tehnologijo prenosa v obdobju 2016-2018 na območju Republike Slovenije

Tehnologija prenosa televizijskih vsebin	2016	2017	2018
IP televizija	51,15 %	53,07 %	54,35 %
Kabelska televizija	43,64 %	40,46 %	39,10 %
Satelitska televizija	3,73 %	5,12 %	5,34 %
MMDS	1,48 %	1,35 %	1,21 %
Skupaj	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vir: Podatki AKOS po stanju na koncu posameznega leta.

38. Iz tabele 1 je razvidno, da je bilo konec leta 2018 od vseh televizijskih priključkov 54,35 % priključkov IP televizije, delež katere se je v obravnavanem obdobju zadnjih treh let povečeval, in sicer v celotnem obdobju za 3,20 odstotne točke, medtem ko se je delež priključkov kableske televizije zmanjšal v tem istem obdobju za 4,5 odstotne točke in konec leta 2018 dosegel 39,1 % delež. Delež satelitske televizije in MMDS televizije skupaj konec leta 2018 predstavlja v povprečju nekaj več kot 6,5 % vseh televizijskih priključkov.
39. Tabela 2: Tržni deleži operaterjev na trgu prenosa televizijskih vsebin kot ponudnikov kableske televizije, IP televizije in satelitske ter MMDS televizije v obdobju 2016-2018 na območju Republike Slovenije glede na število naročnikov v %

Operater	Kabelska televizija			IP televizija			Satelitska in MMDS televizija		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Telemach ⁴⁰	75,1	76,7	78,6	0,3	0,3	0,6	80,8	85,1	86,1
Telekom Slovenije, d.d. ⁴¹	2,1	1,4	1,2	50,6	51,6	50,3	0,0	0,0	0,0
T-2 d.o.o. ⁴²	0,0	0,0	0,0	32,6	31,7	32,0	0,0	0,0	0,0
A1 Slovenija, d.d. ⁴³	0,0	0,0	0,0	16,1	16,0	16,7	0,0	0,0	0,0
EVJ Elektroprom	1,8	1,8	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugi	18,2	17,5	16,0	0,4	0,4	0,4	19,2	14,9	13,9
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Telemach + EVJ Elektroprom	76,9	78,5	80,5	0,3	0,3	0,6	80,8	85,1	86,1

Vir: Podatki AKOS po stanju na koncu posameznega leta.⁴⁴

40. Iz tabele 2 je razvidno, da je podjetje Telemach s povezanimi podjetji ter prevzetim podjetjem največji ponudnik storitev kableske televizije, preostali ponudniki kableske televizije so manjši lokalni operaterji. Drugi trije večji »nacionalni« operaterji, ki so konkurenti priglasitelja so v osnovi ponudniki storitev IP televizije. Kot že obrazloženo v točki 30 sta navedeni tehnologiji prenosa televizijskih vsebin substituta in sta med seboj v celoti zamenljivi in kot taki sodita na isti upoštevni trg, med tem ko satelitska in MMDS televizija ne sodi na isti

⁴⁰ Pri tržnem deležu Telemacha so upoštevani podatki podjetij skupine Telemach: Telemach Pobrežje d.d., Telemach Tabor d.d., Telemach Tezno d.d., Telemach UG d.o.o., Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o. in podatki v letu 2016 prevzetega podjetja Teleing d.o.o.

⁴¹ V nadaljevanju: Telekom Slovenije.

⁴² Pri tržnem deležu podjetja T-2 d.o.o. (v nadaljevanju: T-2) so upoštevani zgolj podatki podjetja T-2, se pravi brez podatkov podjetij TELESAT, d.o.o. Jesenice, KKS kabel Kamnik, d.o.o. in INATEL d.o.o. Ljubljana, ki jih je podjetje T-2 prevzelo v letu 2019.

⁴³ V nadaljevanju: A1 Slovenija.

⁴⁴ Gre za javno dostopne podatke preko portala eAnalitik: <https://eanalitik.akos-rs.si/>

upoštevni trg⁴⁵. Podjetje Telemach je po podatkih AKOS, ki so prikazani v tej tabeli, tudi največji ponudnik plačljive satelitske in MMDS televizije, preostalim ponudnikom te televizije, teh je manj kot 5, tržni delež pada in znaša konec leta manj kot 14 %.

41. Tabela 3: Tržni deleži operaterjev na trgu prenosa televizijskih vsebin kot ponudnikov vseh tehnologij in ponudnikov tehnologij brez satelita in MMDS v obdobju 2016-2018 v Republiki Sloveniji glede na število naročnikov v %

Operater	Vse tehnologije			Brez satelita in MMDS		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Telemach	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]
Telekom Slovenije	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
T-2	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
A1 Slovenija	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
EVJ Elektroprom	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Drugi	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Telemach + EVJ Elektroprom	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]

Vir: [redacted]

⁴⁶

42. Iz podatkov v tabeli 3 je razvidno, da ima združeno podjetje na zadevnem trgu najvišji tržni delež (brez prenosa preko satelita in MMDS), in sicer [30-40] %, sledijo mu podjetje Telekom Slovenije z [20-30] % tržnim deležem, podjetje T-2 z [10-20] % tržnim deležem in podjetje A1 Slovenija z [5-10] % tržnim deležem. V obravnavanem obdobju se je tržni delež združenega podjetja na tem trgu zniževal, kar je posledica splošnega trenda upada uporabe kableske televizije na račun IP televizije, kot izhaja iz tabele 1, saj obe podjetji, prigrasitelj s povezanimi podjetji in prevzeto podjetje, večji del prenosa televizijskih vsebin omogočata preko kableske televizije, kot je razvidno tudi iz tabele 2.
43. Kljub relativno visokemu tržnemu deležu združenega podjetja na zadevnem trgu, ki znaša [30-40] %, Agencija ugotavlja, da koncentracija na tem trgu ne bo bistveno zmanjšala ali omejila učinkovito konkurenco, saj je imelo podjetje Telemach s povezanimi podjetji na tem trgu takšen položaj že pred obravnavano koncentracijo ter se ob relativno nizkem tržnem deležu prevzetega podjetja na tem trgu tržni položaj združenega podjetja ne bo bistveno spremenil.
44. Agencija je v nadaljevanju izvedla izračun Herfindahl-Hirschmanovega indeksa (v nadaljevanju: HHI)⁴⁷, ki se uporablja kot kazalec stopnje tržne koncentracije in zagotavlja koristne podatke o stanju na področju konkurence. HHI se izračuna tako, da se seštejejo kvadrati posameznih tržnih deležev vseh podjetij na trgu. HHI daje sorazmerno večjo težo

⁴⁵ Satelitski prenos in MMDS tehnologija omogočata sprejem digitalne televizije ter tudi stalni dostop do interneta in fiksne telefonije predvsem na lokacijah, kjer ni druge možnosti, oziroma kjer ni zgrajenih bakrenih, kabelskih oziroma optičnih omrežij.

⁴⁶

⁴⁷ HHI – Herfindahl-Hirschmanov indeks je merilo za velikost podjetij v odnosu do celotne panoge in je indikator stopnje konkurenčnosti med podjetji. Njegova vrednost se nahaja med 0 in 10000. Višji kot je indeks, višja je stopnja koncentracije in nižji kot je indeks, nižja je stopnja koncentracije tržne moči. Na podlagi vrednosti indeksa je mogoče sklepati na konkurenčnost v panogi. Višje vrednosti so lahko znak manjše konkurenčnosti, in obratno, nižje vrednosti lahko pomenijo višjo konkurenčnost (Vir: Grilc Peter et al: Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1): s komentarjem, Ljubljana: GV Založba, 2009, stran 191).

tržnim deležem večjih podjetij. Čeprav je najbolje vključiti vsa podjetja, pomanjkanje podatkov o zelo majhnih podjetjih ne more biti pomembno, ker taka podjetja nimajo bistvenega vpliva na HHI. Medtem ko lahko da absolutna vrednost HHI začetni podatek o konkurenčnem pritisku na trgu po združitvi, je sprememba HHI (znana kot »delta«) koristen približek spremembe v koncentraciji, ki je neposredna posledica združitve.⁴⁸ Iz ustaljene prakse Komisije izhaja, da v primeru horizontalnih združitvev na trgu, kjer je po združitvi HHI pod 1000, običajno ni potrebna poglobljena analiza. Malo verjetno je tudi, da bi horizontalne koncentracije bistveno ovirale učinkovito konkurenco v primerih, ko je HHI po združitvi med 1000 in 2000 in delta pod 250 ali v primerih, ko je HHI po združitvi nad 2000 in delta pod 150⁴⁹.

45. Tabela 4: HHI na trgu prenosa televizijskih vsebin (brez prenosa preko satelita in MMDS) na območju Republike Slovenije v obdobju 2016-2018

	2016	2017	2018
HHI sedaj	2.439,3	2.453,7	2.461,3
HHI po izvedeni koncentraciji Telemach + EVJ Elektroprom	2.494,8	2.507,1	2.514,4
Sprememba v HHI – delta	55,5	53,4	53,1

Vir: Izračun Agencije na podlagi podatkov AKOS.

46. Iz tabele 4 je razvidno, da izračunane vrednosti HHI v vseh treh letih presegajo mejo 2000 in da le te počasi naraščajo. Slednje pomeni, da gre za relativno visoko koncentriran trg na katerem nastopajo štirje večji ponudniki (nacionalni operaterji) in veliko število manjših (okoli 40) pretežno lokalno usmerjenih operaterjev. Naraščanje vrednosti HHI je posledica prehajanja naročnikov od lokalnih operaterjev k nacionalnim operaterjem oziroma prevzemanja naročnikov lokalnih operaterjev s strani nacionalnih operaterjev, s tem se koncentracija na upoštevnem trgu povečuje. Nizek tržni delež (pod [0-5] %) prevzetega podjetja je razlog, da se sprememba vrednosti HHI v vseh treh letih giblje globoko pod mejo 150, iz česar glede na ustaljeno prakso Komisije izhaja, da zadevna koncentracija ne bo bistveno ovirala učinkovito konkurenco na upoštevnem trgu.

IV. ZAKLJUČEK

47. Na podlagi posredovanih podatkov priglasitelja, AKOS in ob upoštevanju javno dostopnih podatkov Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo pridobitve izključne kontrole s strani podjetja Telemach nad delom podjetja EVJ Elektroprom ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Koncentracija ne bo povzročila bistvenega omejevanja učinkovite konkurence na ozemlju Republike Slovenije, zlasti kot posledice ustvarjanja oziroma krepitev prevladujočega položaja. Agencija zato koncentraciji na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOmK-1 ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

48. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁵⁰ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

⁴⁸ Smernice o presoji horizontalnih združitvev na podlagi uredbe sveta o nadzoru koncentracij podjetij, (2004 / C 31/03), odst. 16.

⁴⁹ Smernice o presoji horizontalnih združitvev, odst. 19 in 20.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodil:

Andrej Golob

Andrej Matvoz
predsednik senata

Vročiti:

- Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Brnčičeva ulica 49A, 1231 Ljubljana - Črnuče - **osebno po ZUP; po pooblaščenju:** Odvetniška družba Pantelič in partnerji, o.p., d.o.o., Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- Izrek odločbe na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.